

M A R Z E C 2 0 2 6

Kompas Europejski

Marcowe wydanie Kompas Europejskiego koncentruje się na kluczowych zmianach prawnych, które bezpośrednio wpływają na warunki prowadzenia biznesu w Polsce i całej Unii Europejskiej. W tym wydaniu dostępna jest analiza dyrektywy Omnibus I, której publikacja w lutym 2026 roku przynosi wyczekiwane podniesienie progów raportowania w ramach CSRD i CSDDD. Polska, procedując odpowiednie zmiany w trybie pilnym, daje wielu przedsiębiorcom realną szansę na zwolnienie z uciążliwych obowiązków sprawozdawczych już za rok obrotowy 2025. Równolegle przyglądamy się pracom nad Omnibusem Cyfrowym, które dążą do konsolidacji regulacji AI oraz zasad dotyczących ochrony danych, oferując firmom bardziej pragmatyczne podejście do rozwoju nowych technologii. W obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy analizujemy nowe priorytety BHP, skupiające się na ochronie pracowników przed ekstremalnymi upałami i wyzwaniem klimatycznymi. Zestawienie zamyka analiza zaplanowanej na trzeci kwartał 2026 roku rewizji ETS, która ma spowodować, że system stanie się narzędziem realnie wspierającym modernizację przemysłu i poprawi jego odporność na globalną konkurencję. Jako Pracodawcy RP dbamy o to, aby głos polskich przedsiębiorców był obecny w tych kluczowych dla europejskiego biznesu debatach.

01 Nowe horyzonty BHP – priorytety Unii Europejskiej na 2026 rok

W grudniu 2025 roku Komitet Doradczy Komisji Europejskiej ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy (ACHS) przyjął cztery opinie, które mają kierować Komisję w przyszłych inicjatywach UE w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy (OSH). ACSH to trójstronny organ UE, który doradza Komisji Europejskiej w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Łączy pracodawców, pracowników i przedstawicieli rządu, aby omawiać politykę BHP, przeglądać przepisy i przedstawiać zalecenia wzmacniające ochronę pracowników przed pojawiającymi się i istniejącymi zagrożeniami zawodowymi. W posiedzeniach Komitetu uczestniczy przewodniczący Platformy ds. promocji bezpieczeństwa i zdrowia w pracy – dr inż. Rafał Hrynyk, członek Rady Zarządzającej ACSH i przewodniczący zespołu WP Standardisation.

Przygotowane opinie dotyczą trzech głównych obszarów tematycznych:

- Zmiany klimatu i OSH, omówione w dwóch oddzielnych opiniach: "Zmiany klimatu – upał w pracy" oraz "Zmiany klimatu – ekstremalne zjawiska pogodowe i inne zagadnienia";
- Ramy BHP UE analizowane w opinii dotyczącej „Stanu działań i przyszłych impulsów dotyczących Strategicznych Ram UE w zakresie BHP i bezpieczeństwa w pracy”;

Narażenie zawodowe na czynniki rakotwórcze, omówione w opinii dotyczącej "Komunikacji innego ryzyka związanego z limitami narażenia zawodowego (OEL) na czynniki rakotwórcze".

Zmiany klimatu i BHP

Opinie dotyczące zmian klimatu i BHP nie traktowały wszystkich zagrożeń dla bezpieczeństwa i higieny pracy wynikających ze zmian klimatu jako jednej grupy. Zamiast tego, ryzyka związane z upałami uznano za odrębne od innych zagrożeń związanych ze zmianami klimatu, co odzwierciedla fakt, że dowody naukowe i dostępne dane dotyczące ciepła są bardziej rozwinięte niż w przypadku innych nowych zagrożeń zawodowych.

Opinia "Zmiany klimatu – ciepło w pracy" uznaje, że ekspozycja na ciepło w pracy stanowi rosnące ryzyko zawodowe w całej Europie, wpływające na prace na zewnątrz i prace fizycznie wymagające oraz coraz bardziej zagrażające regionom wcześniej uznawanym za takie, gdzie ryzyko jest niskie. Chociaż wszystkie grupy interesu, pracodawcy, pracownicy i rządy dostrzegają to zagrożenie, pracodawcy uznają istniejące przepisy unijne BHP za wystarczające i popierają dobrowolne wytyczne, mimo wyraźnych luk prawnych: brakuje wskaźników narażenia na ciepło i aklimatyzacji pracowników, a środki dotyczące nawodnienia i odpoczynku są niekonsekwentnie uwzględniane.

Opinia "Zmiany klimatu – ekstremalne zjawiska pogodowe i inne zagadnienia" uznaje, że zmiany klimatu już teraz wpływają na bezpieczeństwo i higienę pracy poprzez liczne zagrożenia (ekstremalne zdarzenia, jakość powietrza, czynniki biologiczne i substancje niebezpieczne) z nierównym wpływem w różnych sektorach oraz pewną uwagą poświęconą efektom psychospołecznym. Jednak w porównaniu z opinią dotyczącą "heat at work", jej zalecenia są wyraźnie mniej dalekosiężne: zamiast wzywać do nowych instrumentów wiążących, kładzie się głównie nacisk na wytyczne, podniesienie świadomości, poprawę jakości badań oraz lepszą koordynację i integrację w istniejących ramach BHP.

Strategia BHP UE

W swojej opinii "Stan sytuacji i przyszłe impulsy dotyczące Strategicznych Ram UE w zakresie Zdrowia i Bezpieczeństwa w Pracy" ACSH podkreśla, że choć obecne Strategiczne Ramy (2021–2027) napędzały postęp, zauważalne są luki we wdrażaniu, koordynacji, egzekwowaniu przepisów oraz zgodności MŚP. Patrząc w przyszłość, Komitet wzywa Komisję Europejską do wczesnego przygotowania kolejnych ram, zapewniając zaangażowanie wszystkich trzech stron oraz koncentrując się na zapobieganiu wypadkom i chorobom związanym z pracą, przeciwdziałaniu nowym ryzykom (technologicznym, cyfrowym, zielonym, demograficznym, psychospołecznym i klimatycznym), aktualizacji legislacji, wspieraniu MŚP, wzmacnianiu bezpieczeństwa chemicznego, poprawie monitorowania chorób zawodowych oraz budowie sprawnego, elastycznego systemu BHP. Opinia podkreśla, że nowe ramy są niezbędne do utrzymania wysokiego poziomu ochrony wszystkich pracowników oraz wzmocnienia społecznych i ekonomicznych korzyści płynących z skutecznego zdrowia i bezpieczeństwa pracy.

Inne ryzyka

Opinia "Komunikacja Innego ryzyka związanego z wiążącymi limitami narażenia zawodowego (OEL) na czynniki rakotwórcze" zaleca, aby inne ryzyka związane z wartościami limitu narażenia zawodowego (BOELV) dla substancji rakotwórczych na mocy CMRD (2004/37/WE) oraz dyrektywy o azbestie w pracy (2009/148/WE) były komunikowane w sposób przejrzysty. Zaleca publikację dokumentu wykazującego te ryzyka na stronie internetowej EU-OSHA, z regularnymi aktualizacjami za każdym razem, gdy wprowadzane są nowe lub zaktualizowane BOELV. Przyszłe poprawki do CMRD powinny odnosić się do tego zasobu, a rozpowszechnianie powinno angażować władze krajowe, pracowników i pracodawców, aby zapewnić świadomość i ochronę. Opinia jest opatrzona aneksem wyjaśniającym pojęcie inne ryzyka oraz zawierającym listę ryzyka związanego z kancerogenami, znanego z dnia 15 października 2025 r., związanych z BOELV zgodnie z dyrektywą CMRD oraz dotyczącą azbestu w pracy.

Kolejne kroki

Opinie zostały przyjęte na posiedzeniu plenarnym ACSH w grudniu 2025 r. Komisja Europejska uwzględni je przy planowaniu i opracowywaniu przyszłych inicjatyw BHP, w tym aktualizacji legislacji, ram strategicznych i wytycznych.

02

Polska rozpoczyna wdrażanie przepisów przyjętych w ramach Omnibus I

26 lutego 2026 roku w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej opublikowany został tekst dyrektywy Omnibus I uwzględniającej m. in. zmiany w dyrektywach CSRD i CSDDD w odniesieniu do niektórych wymogów dotyczących sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju i niektórych wymogów w zakresie należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju.

Zmiana progów w raportowaniu

- CSRD: Obowiązek sprawozdawczy został utrzymany dla firm, których średnia liczba zatrudnionych w roku obrotowym przekracza 1 000 pracowników i których przychody netto ze sprzedaży na dzień bilansowy przekraczają 450 mln EUR.
- CSDDD: Obowiązek dochowywania procesów należytej staranności został zachowany dla podmiotów zatrudniających powyżej 5 000 pracowników i generujących 1,5 mld EUR obrotu netto w danym roku obrotowym. Zniknął również obowiązek tworzenia planów transformacji klimatycznej.
- Przedsiębiorstwa nie będą mogły żądać od partnerów biznesowych zatrudniających mniejszą liczbę pracowników lub nie przekraczających progów finansowych danych wykraczających poza standardy dobrowolnego raportowania.

Implementacja przepisów Dyrektywy

Państwa członkowskie na wprowadzenie w życie przepisów niezbędnych do wykonania postanowień Dyrektywy Omnibus I w zakresie zmian w dyrektywie o sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju mają czas do 19 marca 2027 roku, a w zakresie dyrektywy o należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju do 26 lipca 2028 roku.

Proces legislacyjny w Polsce

Prace nad implementacją przepisów Dyrektywy do polskiego porządku prawnego rozpoczął się w trakcie ostatecznego przyjmowania i publikacji tekstu Omnibus I. Projekt ustawy o zmianie ustawy o rachunkowości (UC136), implementujący przepisy dot. uproszczeń w zakresie CSRD, został przyjęty przez Sejm RP w trakcie 52. Posiedzenia Sejmu po głosowaniu w piątek 27 lutego br. Ustawa później trafiła do Senatu RP do Komisji Budżetu i Finansów Publicznych na posiedzeniu 3 marca br. Ustawa jest procedowana w trybie pilnym, więc po skierowaniu ustawy do Prezydenta RP, Prezydent będzie miał 7 dni na podjęcie decyzji w jej sprawie.

Skutki dla przedsiębiorców

Przedsiębiorstwa, które przed przyjęciem Omnibus I podlegały pod obowiązki sprawozdawcze w ramach dyrektywy CSRD i ich rok obrotowy równy jest kalendarzowemu, po wejściu w życie ustawy implementującej przepisy nie będą musiały zdawać sprawozdania w zakresie dyrektywy CSRD za rok obrotowy 2025.

03 Prace nad Omnibusem Cyfrowym wchodzą w decydującą fazę

Komisja Europejska podjęła odważną próbę konsolidacji i uproszczenia zbioru niektórych aktów prawnych dot. regulacji cyfrowych i AI. Projekt Cyfrowego Omnibusa ma na celu nie tylko redukcję obciążeń administracyjnych, ale przede wszystkim przywrócenie europejskiej konkurencyjności w zakresie rynków cyfrowych.

Głównym założeniem pakietu zaprezentowanego w listopadzie 2025 roku jest przejście od rozproszonych przepisów do zintegrowanych ram prawnych. Dla polskich przedsiębiorców, szczególnie z sektora MŚP, oznacza to potencjalne ułatwienia, ale także konieczność śledzenia dynamicznych zmian w definicjach prawnych, które decydują o ponoszonych kosztach i bezpieczeństwie danych.

Walka o definicję

- Najszerzej komentowanym elementem pakietu jest propozycja zmian w ogólnym rozporządzeniu o ochronie danych (RODO).
- Komisja dążyła do redefinicji danych osobowych, aby wyłączyć z ich zakresu dane pseudonimizowane w sytuacjach, gdy dany podmiot nie ma możliwości identyfikacji osoby.
- Zgodnie z najnowszymi informacjami, kraje członkowskie w Radzie UE zdecydowały o usunięciu tej zmiany, obawiając się obniżenia standardów ochrony prywatności.

AI Act

Zmiany w Akcie o Sztucznej Inteligencji mają charakter pragmatyczny i odpowiadają na wyzwania zgłaszane przez biznes:

- Termin stosowania obowiązków dla systemów wysokiego ryzyka ma być powiązany z dostępnością standardów technicznych. Jeśli standardy nie powstaną na czas, stosowanie przepisów zostanie przesunięte (nawet do sierpnia 2028 r. dla niektórych systemów).

Pliki cookie

W obszarze codziennej działalności cyfrowej Omnibus wprowadza istotne ułatwienia:

- Zasady dotyczące plików cookie zostaną przeniesione z dyrektywy ePrivacy do RODO. Użytkownicy będą mogli wyrazić jedną zgodę ważną przez 6 miesięcy lub korzystać z preferencji ustawionych na poziomie przeglądarki.

Rekomendacje dla biznesu

W kontekście przyjmowanych przepisów warto już teraz przeanalizować możliwości związane z trenowaniem modeli AI w firmach i przygotować nowy harmonogram stosowania obowiązków dla systemów wysokiego ryzyka.

04 Rewizja ETS uratuje europejski przemysł?

Nadchodząca w trzecim kwartale 2026 roku rewizja unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji staje się najważniejszym punktem w kalendarzu legislacyjnym Unii Europejskiej. W obliczu rosnącej presji konkurencyjnej ze strony globalnych gospodarek oraz ryzyka deindustrializacji, Bruksela stoi przed koniecznością transformacji ETS w narzędzie realnie wspierające modernizację przemysłu.

System w stanie najwyższego napięcia

Początek 2026 roku obnażył wrażliwość unijnego rynku uprawnień na sygnały polityczne. W lutym ceny kontraktów spadły do poziomu ok. 72 €/t, co było bezpośrednią reakcją na głosy płynące z największych europejskich stolic, sugerujące możliwość złagodzenia lub odroczenia niektórych mechanizmów regulacyjnych. Jednocześnie w debacie publicznej słychać ostrzeżenia przed scenariuszem, w którym drastycznie malejąca podaż uprawnień wywinduje ceny do poziomu 250 – 400 €/t przed 2040 rokiem.

Kluczowe filary rewizji

W centrum debaty nad nowym kształtem systemu znajdują się parametry techniczne, które zdefiniują koszty prowadzenia biznesu w nadchodzącej dekadzie:

- Obecne tempo spadku liczby uprawnień jest coraz częściej kwestionowane jako niedopasowane do realnego tempa wdrażania technologii niskoemisyjnych w przemyśle ciężkim.
- Postuluje się odejście od Mechanizmu Rezerwy Stabilności Rynkowej opartego wyłącznie na ilości uprawnień na rzecz systemu reagującego na trendy cenowe, co ma zapobiegać spekulacyjnym skokom i zapewniać płynność niezbędną dla stabilnych inwestycji.
- W debacie dominuje pogląd, że wycofywanie darmowych uprawnień musi być ściśle powiązane z udowodnioną skutecznością mechanizmu dostosowawczego na granicach (CBAM), aby zapobiec ucieczce emisji poza granice Unii Europejskiej.

ETS jako fundusz transformacyjny

Największą proponowaną zmianą ma być sposób traktowania wpływów z aukcji uprawnień. Dotychczasowa praktyka, w której państwa członkowskie reinwestują w bezpośrednią dekarbonizację przemysłu zaledwie ułamek tych środków, jest uznawana za problem strukturalny całego procesu dekarbonizacji. Kluczowe w dyskusji o reformie jest to, aby środki zasilały fundusze wspierające nie tylko inwestycje, ale także zwiększone koszty operacyjne związane z wykorzystaniem nowych, czystszych technologii.

Rekomendacje dla przedsiębiorców

Biorąc pod uwagę harmonogram prac nad rewizją, firmy powinny:

- Weryfikować strategie inwestycyjne pod kątem planowanego na III kwartał 2026 r. przeglądu ETS.
- Podstawą do uzyskiwania preferencji w zamówieniach publicznych zgodnie z opublikowanym przez Komisję Europejską Industrial Accelerator Act ma być niskoemisyjność przedsiębiorstw w oparciu o informacje gromadzone w ramach ETS. Firmy powinny zatem przeanalizować te dane pod kątem możliwości ubiegania się o preferencyjne warunki.

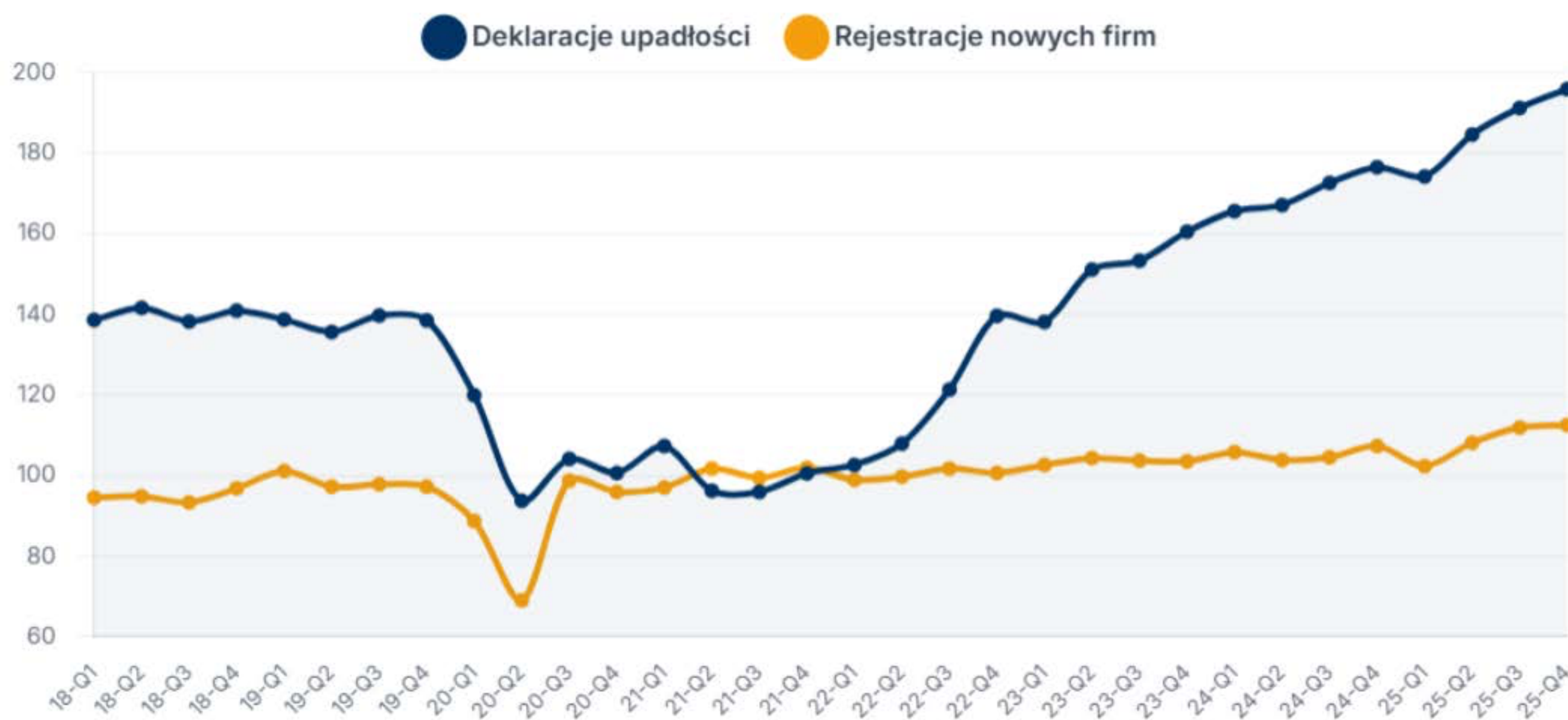

05 UE w liczbach

Analiza najnowszych kwartalnych danych Eurostatu dotyczących rejestracji i deklaracji upadłości firm obrazuje postępującą transformację strukturalną europejskiej gospodarki. Widoczny od 2022 roku skokowy wzrost liczby deklaracji upadłości to zjawisko spowodowane m. in. zakończeniem pandemicznych programów ośłonowych oraz narastającą presją kosztową. Istotnym czynnikiem potęgującym tę presję pozostają wysokie koszty energii, które ustabilizowały się na poziomie znacznie wyższym niż w okresie przed pandemią. Wzrost cen energii elektrycznej, przy jednoczesnym wygaszaniu systemowych programów ośłonowych, uderza szczególnie w branże energochłonne. Dla wielu przedsiębiorstw wysokie koszty energii stały się barierą strukturalną, która w obliczu braku dalszego wsparcia bezpośrednio przekłada się na utratę rentowności i konieczność ogłoszenia upadłości.

Indeks rejestracji i zgłaszania upadłości przedsiębiorstw w Unii Europejskiej

Rok bazowy: 2021 = 100 | Dane wyrównane sezonowo

Źródło: Eurostat, Business registration and bankruptcy index.

Na horyzoncie

Prosimy o zgłaszanie propozycji do stanowisk dot. inicjatyw Komisji Europejskiej na trzy dni robocze przed ostatecznym terminem zgłaszania wkładu do konkretnych projektów. Prosimy o przesyłanie uwag na adres: legislacja@pracodawcyrp.pl.

17 marca 2026

Deadline na zgłaszanie opinii (Call for evidence) dla inicjatywy:

- EU defence industry – programme for agile defence innovation (AGILE)

Informacje nt. inicjatywy dostępne są [tutaj](#).

17 marca 2026

Deadline na zgłaszanie uwag do projektu decyzji Komisji Europejskiej:

- Rules for the calculation and verification of average loss rates for sorted waste

Informacje nt. inicjatywy dostępne są [tutaj](#).

23 marca 2026

Deadline na zgłaszanie opinii (Call for evidence) dla inicjatywy:

- State aid – regional aid maps for 2028-2034

Informacje nt. inicjatywy dostępne są [tutaj](#).

24 marca 2026

Deadline na zgłaszanie uwag do projektu aktu delegowanego Komisji Europejskiej:

- Vehicle emissions – durability multipliers for Euro 7 heavy-duty vehicles

Informacje nt. inicjatywy dostępne są [tutaj](#).

16 kwietnia 2026

Otwarte konsultacje publiczne dla inicjatywy:

- European Social Security Pass

Informacje nt. inicjatywy dostępne są [tutaj](#).

28 kwietnia 2026

Deadline na opiniowanie projektu rozporządzenia Komisji Europejskiej:

- The EU Cybersecurity Act

Informacje nt. inicjatywy dostępne są [tutaj](#).

28 kwietnia 2026

Deadline na opiniowanie projektu rozporządzenia Komisji Europejskiej:

- Digital Networks Act

Informacje nt. inicjatywy dostępne są [tutaj](#).

PRACODAWCY RP

WWW.PRACODAWCYRP.PL

